

UTKAST FØR 2. GANGS BEHANDLING

Kommunedelplan kultur 2020-2030

«Kultur for alle – hele livet!»

Vestvågøy kommune

1 Innhold

Forord.....	4
1 Innledning – Kulturens kraft.....	5
2 Planens formål, område og plass	6
2.1 Planens formål	6
2.2 Planens område.....	6
2.3 Planens plass	7
3 Involvering i planarbeidet	8
3.1 Organisering av planprosessen.....	8
3.2 Involvering av kulturaktører og kulturinteresserte borgere	8
3.3 Samskaping	8
4 Bærekraft og folkehelse.....	10
4.1 Vestvågøy kommune – en del av noe større.....	10
4.2 Bærekraftig samfunnsutvikling.....	10
4.3 Folkehelse.....	11
4.4 Forvaltning av kommunens ressurser	12
4.5 Kultur som helsefremmende og forebyggende tiltak	12
4.6 Samfunnssikkerhet og beredskap.....	12
5 Føringer i planarbeidet.....	13
5.1 Internasjonale føringer	13
5.2 Nasjonale føringer	13
5.2.1 Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging.....	13
5.2.2 Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen.....	13
5.2.3 Kulturloven.....	13
5.2.4 Nasjonale planer	14
5.3 Regionale føringer	15
5.4 Vestvågøy kommunes egne føringer	15
6 Utviklingstrekk.....	17
6.1 De senere års utvikling.....	17
6.2 Status 2020.....	18
6.2.1 Status for de kommunale kulturvirksomhetene	18
6.2.2 Status for andre kulturaktører	20
6.2.3 Status for samarbeid og samskaping i kulturlivet.....	21
6.2.4 Status for samarbeidet med andre felt.....	21
7 Mål og strategier	22

7.1	Innledning: Visjon, mål og strategier	22
7.2	Visjon	22
7.3	Mål.....	22
7.4	Strategier for å nå målene.....	22
7.4.1	Strategier knyttet til mål 1	23
7.4.2	Strategier knyttet til mål 2	24
7.4.3	Strategier knyttet til mål 3	25
7.4.4	Strategier knyttet til mål 4	27
8	Oppfølging og evaluering.....	28

Forord

[Kommuneplanens samfunnsdel](#) (KPS) uttrykker kommunens og Vestvågøy- samfunnets felles ambisjon for samfunnsutviklingen mot år 2029 gjennom visjonen

«Midt i Lofoten har vi robuste unga, god livskvalitet for alle og alt kan være mulig!

- Stolt Lofoting»

Kommunedelplan (KDP) for kultur 2020-2030 bidrar til å trekke samfunnsutviklingen i tråd med denne visjonen. Dette ved å formulere mål og strategier for kulturfeltet. Tilsvarende gjør også de tre andre kommunedelplanene for sine felt; helse og omsorg, næring og oppvekst. De fire kommunedelplanene har vært gjenstand for en felles planprosess, noe som har vært en stor fordel siden disse planene henger sammen og er gjensidig avhengig av hverandre.

Vi kan litt forenklet si at KDP oppvekst ivaretar visjonens første del «robuste unga», KDP helse og omsorg fokuserer på «god livskvalitet for alle», mens KDP næring ser på aspektet med at «alt kan være mulig. Dette gjenspeiler seg også i at oppvekst, helse og omsorg og næring- og verdiskapning utgjør egne hovedsatsingsområder, strukturert som kapitler i KPS.

Når det gjelder KDP kultur, så har ikke denne planen et eget kapittel i KPS å ta utgangspunkt i. Til gjengjeld er kultur omtalt mer spredt i denne overordnede planen. Det er derfor både riktig og naturlig at KDP kultur har et bredt fokus der alle aspekter i KPS' visjon omtales. Kulturen er – i tillegg til å ha en stor egenverdi – selve limet som bidrar tungt til at hver og en av oss kan bli en «stolt Lofoting». I så måte mener vi at KDP kultur formulerer en treffsikker visjon for kulturfeltet:

«Kultur for alle – hele livet!»

Målene og strategiene i planen vil bli fulgt opp med konkrete tiltak i kommunens fireårige handlingsplan.

Prosjektgruppen for KDP kultur har vært ledet av arrangementsansvarlig ved Meieriet kultursenter Jann-Magne Kasteng-Jakobsen og kulturskoleinspektør/kulturkonsulent Trond Handberg. Øvrige medlemmer av prosjektgruppen har vært ungdomsarbeider Britt Aune, tillitsvalgt Karoline Angell Jørgensen, verneombud Bengt-Ronny Lorentzen, samt Tone Johanne Pedersen fra Vestvågøy barne- og ungdomsråd og Geir Kristian Johansen fra Vestvågøy musikkråd.

KDP kultur har blitt til gjennom dialog og innspill fra en rekke aktører og institusjoner i kommunen. Rådmannen takker alle som har bidratt i arbeidet med planen!

Håvar Berg Larsen

Kommunalsjef samfunn og teknikk

1 Innledning – Kulturens kraft

Bare i løpet av de to tiårene i det nye århundret har vi opplevd store endringer. Ved inngangen til det 21. århundret levde vi i det vi kan kalle den «globale landsbyen». Murene var revet ned, grensene visket ut. Veksten bred, teknologien åpnet dører til rom fylt av muligheter.

Ved inngangen til 20-årene er kommentatorene mer dystre når framtidsutsiktene beskrives. Den globale landsbyen har blitt gjerdet inn; samfunnsdebatten handler mye om ulikheter – ikke så mye om muligheter. Riktignok kutter globaliseringen reiseavstander og åpner fysiske barrierer, men de sosiale og kulturelle avstandene framstår bredere og dypere enn noen gang.

Hvordan reagerer vi på disse trendene? Svarene er ulike, men den klareste utviklingen er i retning søken etter det nære og trygge – og etter sterkere fellesskap.

For et godt samfunn blir bygd nedenfra. Å gi muligheter til alle og frihet til å leve egne liv er av fundamental viktighet for innbyggerne i vår kommune. Et fritt samfunn oppstår ikke av seg selv. Vi trenger fungerende fellesskap og felles verdier som ytringsfrihet, rettsikkerhet, tillit, frie medier og frivillighet.

Kunst og kultur er ytringer med samfunnsbyggende kraft. Norge - og Vestvågøy - står fremfor store økonomiske omstillinger som vil kreve nytenkning på mange felt, både i privat og offentlig sektor. Kreativitet er en driver for innovasjon og kan medvirke til å styrke konkurransekraften vår, både internasjonalt, nasjonalt og lokalt. Kulturpolitikken kan være med på å fremme læring og skaperkraft.

2 Planens formål, område og plass

2.1 Planens formål

Kommunedelplan (KDP) kultur skal være overordnet og strategisk, med særlig fokus på hovedsatsninger og utvikling som vi ønsker skal finne sted i løpet av planperioden. Under utarbeidelsen av denne planen har det vært viktig å synliggjøre behov og utfordringer på kulturområdet og gi en oversikt over prioritert innsats i perioden. Videre har det vært en intensjon å knytte kulturarbeidet tett sammen med kommunens øvrige utviklingsstrategier innen samfunnsutvikling. Endelig har det vært viktig å synliggjøre og sikre god samhandling med eksterne samarbeidspartnere og frivillige lag og foreninger.

KDP kultur gjelder for perioden frem mot 2030, men planen bør rulleres hvert fjerde år for å sikre at den er oppdatert og relevant.

KDP kultur skal overordnet sett bidra til at visjoner, mål og strategier i Vestvågøy kommunes samfunnsplan konkretiseres og settes ut i livet. I kulturplanen defineres en visjon for kommunens innsats på kulturfeltet. I tillegg er det utarbeidet fire overordnede mål som skal bidra til å oppfylle visjonen. Til hvert mål er det nedfelt et knippe strategier. Disse danner utgangspunktet for de konkrete tiltakene kommunen skal gjennomføre.

2.2 Planens område

En kommunedelplan er en kommunal plan som *kan* utarbeides for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder, dersom man finner det hensiktsmessig (Plan- og bygningsloven). Kommunedelplan (KDP) kultur er dermed et politisk og administrativt styringsverktøy for det kommunale tjenestetilbudet. Det omfatter de kulturtilbud som har sin base i Meieriet kultursenter – dvs. Meieriet bibliotek, Meieriet kino, Qltura fritidsklubb, Vestvågøy kulturskole, samt kultursenterets arrangørvirksomhet. I tillegg tar planen for seg hvordan kommunen kan støtte, tilrettelegge for og samarbeide med andre kulturaktører i vestvågøy samfunnet, så som frivillige kulturorganisasjoner, offentlige og private kulturinstitusjoner og -bedrifter, samt kulturelle tiltak initiert av enkeltborgere. Dette uansett om kulturen utfolder seg i kultursenteret, skoler, kirker, barnehager, kafeer eller grendehus. Kulturell aktivitet er meget viktig for utviklingen av både byen, tettstedene og bygdene i Vestvågøy.

KDP kultur omhandler altså kulturfeltet i sin dybde og bredde, og det må presiseres at kunst også er inkludert i kulturbegrepet i planen. I Norge snakker man om «det utvidede kulturbegrepet», der også idretten er inkludert. Som følge av at Vestvågøy kommune har en egen [kommunedelplan for fysisk aktivitet](#) der idretten har stor plass, omhandler ikke KDP kultur idretten. En fremtidig sammenslåing av de to KDP'ene kan senere vurderes. For øvrig skal arbeidet med revidering av KDP for fysisk aktivitet starte i 2020.

KDP kultur definerer fire sentrale mål for kulturfeltet de kommende ti årene, og trekker opp strategier for å nå dem. Målene og strategiene fra KDP'en skal så følges opp i løpet av planperioden 2020-2030 med evaluering og konkrete tiltak som vedtas årlig i Handlingsplan, budsjett og økonomiplan.

Det er «kulturell overlapping» med de tre andre kommunedelplanene som er behandlet samtidig med KDP kultur. Det er for eksempel snakk om kultur i skolen og i arbeidet med å hindre utenforskap blant barn og unge gjennom kulturelle aktiviteter (KDP oppvekst). Det er også snakk om at kultur bidrar til trygg og god alderdom (KDP helse og omsorg). Kulturbaserte næringer er videre høyst relevant (KDP næring).

2.3 Planens plass

Det er nær sammenheng mellom alle fire KDP'er som har vært gjenstand for en parallellkjørt prosess. Alle KDP'erne har sitt utgangspunkt i Kommuneplanens samfunnsdel og de mål og strategier som er trukket opp i KDP'ene følges opp med tiltak i den årlige behandlingen av handlingsplan, budsjett og økonomiplan. Av figuren fremkommer bl.a. KDP kulturs plass i plansystemet.

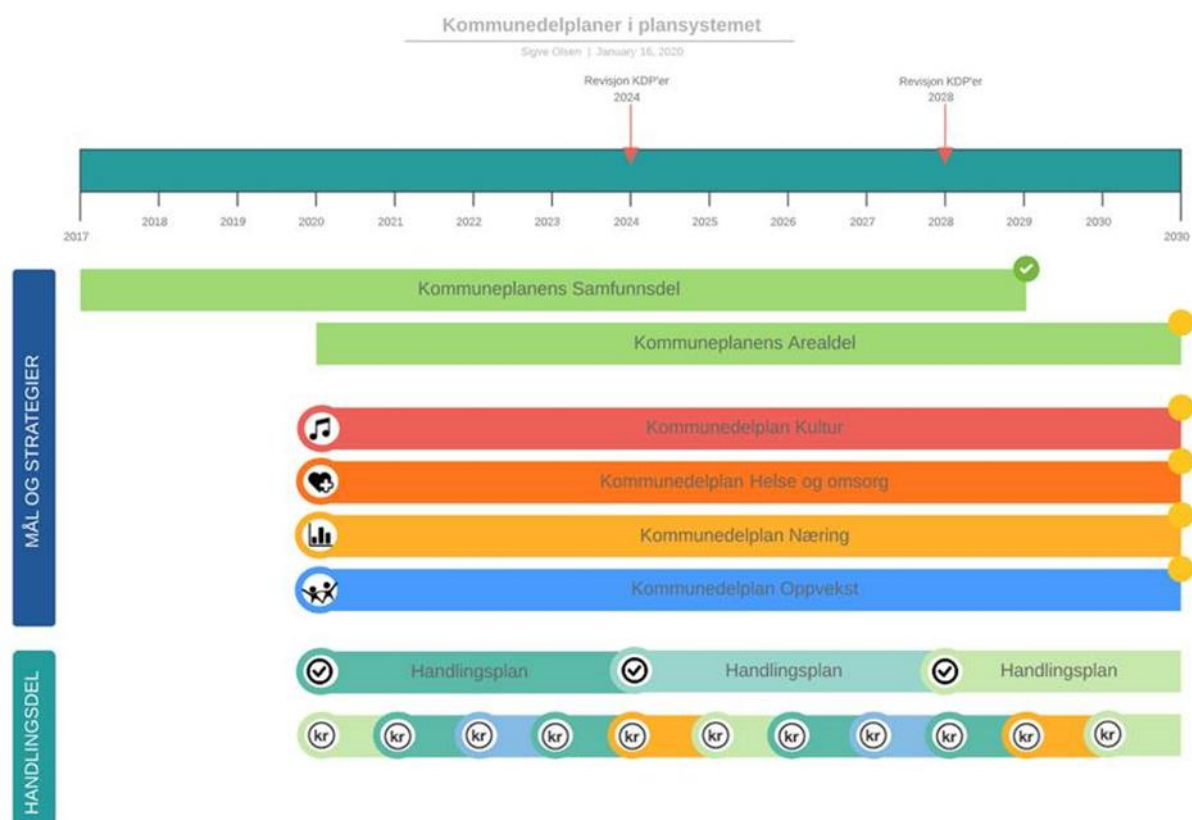

Fig: Sigve Olsen

3 Involvering i planarbeidet

3.1 Organisering av planprosessen

For å få et godt kunnskapsgrunnlag for KDP kultur er det i organiseringen av planprosessen lagt vekt på å involvere kulturaktører og kulturinteresserte borgere, få en god sammenheng med de øvrige kommunedelplanene, samt basere kunnskapen på forskning og nasjonale retningslinjer.

Det har vært en felles koordinert prosess for å få på plass kommunedelplaner for helse/omsorg, oppvekst, næring og kultur etter at Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt. Planprogram for disse fire planene ble vedtatt samtidig i februar 2019 (KS-011/19). I prosessen har det vært mye koordinerende møtevirkosomhet. Prosjektlederne for planene og de to koordinatorene har hatt jevnlig møter, og deltatt i møter med styringsgruppen (rådmannens ledergruppe, tillitsvalgtrepresentanter og verneombud). Felles fagseminarer er også avholdt. Det har vært svært viktig for å få frem sammenhengen mellom planene. Formannskapet har vært referansegruppe for KDP kultur. Det operative arbeidet med KDP kultur har vært gjort av en prosjektgruppe med 7 medlemmer, med to prosjektledere i spissen. Barne- og ungdomsrådet og musikkrådet har vært representert sammen med kommunalt ansatte i denne prosjektgruppen.

3.2 Involvering av kulturaktører og kulturinteresserte borgere

I arbeidet med KDP kultur er det innhentet kunnskap gjennom dialog og møter med ulike kulturaktører i Vestvågøy. Konkret har det vært interne workshops i kulturenheten. Det har også vært avholdt et såkalt «KOM-INN møte» - som var et variert, lett og stramt møte med kulturinteresserte borgere og frivillige kulturaktører og der politikerpanel og kafedialog inngikk. Videre har det også vært møter med profesjonelle private og offentlige kulturaktører utenom kommunen; Lofotr vikingmuseum, kunstnere og teatermiljøet i Stamsund.

Det har altså vært stor grad av medvirkning i planprosessen for KDP kultur, og alt dette er presentert i den tilhørende innspillsrapporten.

3.3 Samskaping

Det har de senere år vært et økt nasjonalt fokus på innbyggerinvolvering og samskaping. Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon, KS, har dette som viktig tema på agendaen. [Jacob Torfing](#), professor ved Roskilde Universitet, definerer (oversatt til norsk) hva samskaping er og hva samskaping ikke er på denne måten:

«Samskaping er: Når to eller flere offentlige og private parter inngår i et likeverdig samarbeid, med hensikt å definere problemer og designe og implementere, nye og bedre løsninger.

Det er ikke samskaping, når kommunen sender nesten ferdige løsninger på høring, involverer innbyggerne i forprogrammerte prosesser, flytter oppgaver fra det offentlige til private aktører for å spare»

(Foto: Aarón Blanco Tejedor on Unsplash)

Samskaping er derfor noe annet enn medvirkning. I prosessen med KDP kultur hadde det nevnte KOM INN-møte allikevel karakter av samskaping på et begynnende stadium. Dette fordi

møtedeltakerne helt åpent og fritt fikk anledning til å komme med ideer om hva som skal til for at Vestvågøy skal bli «Norges beste kulturkommune» innen 10 år.

Kulturenheten i Vestvågøy deltar for øvrig (2018-2020) i et nordisk-baltisk prosjekt, støttet av Nordplus, om samskaping i kulturlivet – [«Co-creation in arts, culture and heritage» \(CO-OP\)](#)

4 Bærekraft og folkehelse

4.1 Vestvågøy kommune – en del av noe større

Bærekraftig utvikling og folkehelseperspektivet er premisser for alt vi gjør i Vestvågøy kommune. Dette er forankret i føringer som FNs bærekraftsmål, Plan- og bygningsloven og Folkehelseloven.

Folkehelse og bærekraft synliggjør muligheter og utfordringer som ingen fagområder eier alene. Derfor henger også kommunedelplanene for oppvekst, kultur, næring, og helse og omsorg sammen. Inkludering og samskaping er felles løsninger som sammenbinder planene.

4.2 Bærekraftig samfunnsutvikling

FNs 17 bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030

For å sikre en bærekraftig samfunnsutvikling har FN etablert [17 bærekraftsmål](#), som Vestvågøy skal implementere i sitt arbeid i årene framover (figur 1).

[FN-sambandet](#) fremholder at bærekraftig utvikling krever at vi jobber langs tre akser: miljø, økonomi og sosiale forhold (figur 2). For kulturfeltets del er nok den sosiale dimensjonen mest fremtredende. Men økonomi og miljø er viktige forutsetninger for at alle skal få et rettferdig og godt grunnlag for for god livskvalitet.

De tre aksene i bærekraftig utvikling

4.3 Folkehelse

Sosial bærekraft ligger nært folkehelseperspektivet. For å nå bærekraftmålene er folkehelsearbeid en forutsetning. Befolkningens helse og en rettferdig fordeling av den, er viktig for samfunnets bærekraft. I Norge har vi en bred forståelse av folkehelse i tråd med internasjonale føringer: Arbeidet rettes mot hele befolkningen, med innsats fra alle samfunnssektorer. Derfor er samtlige bærekraftmål relevante i folkehelsesammenheng.

I Vestvågøy er utenforskap den største utfordringen for innbyggeres livskvalitet. Samtidig utfordrer utenforskap samfunnsøkonomien, både verdiskaping og kommunale utgifter. Kommunesamfunnet må jobbe bredt og tverrfaglig med inkludering for å forebygge at mennesker står utenfor sosialt liv, skolegang, og arbeidsliv. Her er samskaping en ny og nødvendig tanke- og framgangsmåte. Det vil si at vi snur tankegangen i det offentlige fra å løse problemer for innbyggerne til å løse problemer sammen med dem, i et likeverdig samarbeid om å definere problemer og designe og implementere nye og bedre løsninger.

4.4 Forvaltning av kommunens ressurser

En forsvarlig forvaltning av kommunens økonomiske ressurser er en del av bærekraftutfordringen. I økonomiforvaltningen må en sørge for å avveie lokalsamfunnets ulike behov – både løse problemene og utnytte mulighetene. Forvaltningen må ha et langsiktig perspektiv og skje på en slik måte at den skaper forutsigbarhet og tillit hos befolkningen, organisasjoner og ansatte.

4.5 Kultur som helsefremmende og forebyggende tiltak

[Nasjonalt kompetansesenter for kultur, helse og omsorg](#) kommenterer den første [WHO-rapporten om kunnskapsgrunnlaget for kunst, kultur og helse, utgitt i 2019](#) på følgende måte:

«Rapporten finner bevis på kulturens evne til å fremme god helse og forebygging av en rekke mentale og fysiske helsetilstander, samt behandling eller håndtering av akutte og kroniske tilstander som oppstår i hele livsløpet. Kunst og kultur kan være kostnadseffektive løsninger siden de ofte kan benytte seg av eksisterende eiendeler eller ressurser, selv om mer forskning er nødvendig innen helseøkonomien på dette feltet.

Rapporten finner også at kultur kan bidra til å tilby multisektoriell, helhetlig og integrert menneskesentrert omsorg, og takle komplekse utfordringer som det ikke er noen aktuelle helse-omsorgsløsninger for. Som sådan kan kultur hjelpe landene til å nå de integrerte målene for viktige globale mål, for eksempel 2030 Agenda for bærekraftig utvikling og det trettende WHO's generelle arbeidsprogram, 2019–2023, som tar sikte på å øke menneskelig kapital, redusere ulikhet og fremme multisektorale handlinger for helse og velvære.»

Forebygging er altså mer effektivt enn reparasjon. Noe som taler for satsing på kultur kan være vel anvendte penger.

4.6 Samfunnssikkerhet og beredskap

Vestvågøy kommune skal implementere samfunnssikkerhet og beredskap i sin helhetlige planlegging. I Handlingsplanen, der mål og strategier fra KDP kultur omsettes til tiltak, vil hensynet til dette aspektet vurderes i de tiltakene som foreslås.

5 Føringer i planarbeidet

5.1 Internasjonale føringer

Internasjonale avtaler og planer forplikter Norge til oppfølging i alle ledd og har følgelig stor betydning for den lokale planleggingen. FNs bærekraftsmål er i så måte verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Handlingen må nødvendigvis alt overveiende skje lokalt, og her er Vestvågøy kommune intet unntak.

5.2 Nasjonale føringer

5.2.1 Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

Kommunen skal i sin [planlegging etter plan- og bygningsloven](#) ivareta kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver. Fra statlig hold gir nasjonale forventninger, lover, forskrifter, rundskriv, retningslinjer og veiledninger føringer for den kommunale planleggingen.

For å fremme en bærekraftig utvikling utarbeider regjeringen hvert fjerde år nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Forventningene samler mål, oppgaver og interesser som regjeringen forventer at kommunene legger særlig vekt på i planleggingen. I [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023](#) legger regjeringen vekt på fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

5.2.2 Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen

Regjeringen innførte [Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen \(ABE\)](#) i 2015, der alle offentlige virksomheter får krav om å effektivisere med 0,5% hvert år. For Vestvågøy kommune innebærer dette et årlig krav på 5 mill kroner (tilsvarende 7 årsverk). Kulturbudsjettet for 2020 utgjør kr 21,7 mill. Effektiviseringskravet for kulturfeltet utgjør da knappe kr 110.000 kroner årlig, noe som tilsvarer 0,17 årsverk. Det er derfor behov for nytenkning og omstilling i alle de kommunale tjenestene, og nye satsinger må finansieres gjennom omprioriteringer innen sektoren eller kommunen.

5.2.3 Kulturloven

Formålsparagrafen i «[Lov om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd \(2007\)](#)» lyder slik:

«Lova har til føremål å fastleggja offentlege styresmakters ansvar for å fremja og leggja til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd, slik at alle kan få høve til å delta i kulturaktivitetar og oppleve eit mangfald av kulturuttrykk (§1).»

Loven definerer kulturvirksomhet slik:

«Med kulturverksemd meiner ein i denne lova å:

- a. skapa, produsera, utøva, formidla og distribuera kunst- og andre kulturuttrykk,
- b. verna om, fremja innsikt i og vidareføra kulturarv,
- c. delta i kulturaktivitet,
- d. utvikla kulturfagleg kunnskap og kompetanse (§2)»

Om fylkeskommunens og kommunens oppgaver sier kulturloven: «og kommunen skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt.»

5.2.4 Nasjonale planer

I regjeringens fremlagte kulturmelding [Kulturens kraft — Kulturpolitikk for framtida \(St. meld. 8 2018–2019\)](#) presenteres de nye nasjonale målsetningene for området. Innledningsvis understrekes følgende overordnede premiss:

Ytringsfridom er ein grunnleggjande føresetnad for demokrati og menneskerettar. Kunst og kultur er nettopp ytringar, og ansvaret staten har på kulturfeltet, er forankra i «infrastrukturkravet» i Grunnlova § 100 sjette ledd. Omsynet til demokratiet er hovudgrunngevinga for å føre ein aktiv kulturpolitikk og stiller krav til at kunst- og kulturlivet er i stand til å medverke til ei levande og kritisk offentlegheit gjennom produksjon av kunst og kultur av fagleg høg kvalitet og ved å nå ut til ulike grupper i befolkninga (side 9).

Deretter presenteres regjeringens overordnede nasjonale kulturpolitiske mål som følger:

Samfunnsmål

Eit levande demokrati der alle er frie til å ytre seg, og der mangfald, skaparkraft og kreativitet er høgt verdsett. Eit inkluderande samfunn der kunst og kultur av ypparste kvalitet inspirerer, samlar og lærer oss om oss sjølv og omverda.

Overordna kulturpolitiske mål

Eit fritt og uavhengig kulturliv som

- *skaper kunst- og kulturuttrykk av ypparste kvalitet*
- *fremjar danning og kritisk refleksjon*
- *tek vare på og formidlar kulturarv*
- *skaper og formidlar eit kulturtilbod som blir opplevd som relevant, og som representerer befolkninga*
- *er tilgjengeleg for alle og oppmuntrar den enkelte til å oppleve og delta i kulturaktivitetar*
- *tilbyr møteplassar og byggjer fellesskap*
- *fornyar seg og viser evne til omstilling*
- *har internasjonal gjennomslagskraft og fremjar interkulturell forståing*
- *styrkjer norsk språk, dei samiske språka, dei nasjonale minoritetsspråka og norsk teiknspråk som grunnleggjande kulturberarar (ibid.).*

5.3 Regionale føringer

Nordland fylkeskommunes visjon er [Mitt Nordland, min framtid](#). Fylkeskommunen er regional myndighet og utarbeider fylkesplan og regionale temaplaner som gir retning for kommunens planlegging. Fylkesplanens visjoner, mål og strategier er innen tre utvalgte målområder: Livskvalitet; Livskraftige lokalsamfunn og regioner; og Verdiskaping og kompetanse.

Nordland fylkeskommune har også en egen strategi for kulturfeltet; [Kulturstrategi 2018-2021](#). Strategien har barn og unge og tilrettelegging for alle som gjennomgående perspektiv (side 4) og har følgende overordnet mål: Kunst og kultursatsingen i fylket tar en større plass og bidrar sterkere i samfunnsutviklingen i Nordland. Kulturlivet i fylket sikrer mangfold og gjør at flere finner det spennende og godt å være i Nordland (ibid.).

For øvrig kan [Bodø og Nordland som Europeisk kulturhovedstad 2024](#) ha en førende betydning for kulturutviklingen i nærliggende kommuner, herunder Vestvågøy.

5.4 Vestvågøy kommunes egne føringer

[Kommuneplanens samfunnsdel](#) (KPS) 2017-2029 trekker frem fem hovedsatsningsområder. Konkrete målsettinger og strategier knyttet til satsninger innenfor planområdet til *KDP kultur* finnes innenfor alle disse hovedsatsningene. I tillegg framhever *Kommuneplanens samfunnsdel 2017-2029* folkehelse og bærekraft som gjennomgående premisser for alle mål og strategier i planen:

Et helsefremmende perspektiv innebærer dermed at vi har kunnskap om utfordringer ved Vestvågøysamfunnet, samtidig erkjenner vi at for å oppnå en ønsket utvikling er vi nødt til å holde fokus på hva som er helsefremmende og forebyggende faktorer i vår kommune. Det viktigste for å forbedre helse og livskvalitet er å sette befolkningen i stand til å mestre eget liv. I dagens samfunn er utdanningsmiljø den faktoren som viser seg å ha størst sammenheng med helse og livskvalitet hos den enkelte (side 4).

[..]

Vestvågøy kommune ønsker å ha en utvikling som imøtekommer dagens forbruk og investeringer uten at det svekker innbyggernes muligheter til i framtida å få dekket sine sosiale, kulturelle, økonomiske og materielle behov. Det å være en kommune i vekst og sentral i en attraktiv region vil, håndtert på en god måte, gi positive ringvirkninger. En utvikling med bærekraft som et prinsipp medfører at innsatsen må rettes mot flere områder. Vestvågøysamfunnet legger til grunn at kjernen i bærekraftig utvikling er å behandle økologisk, økonomisk og sosial bærekraft i en sammenheng (ibid.).

Vestvågøy kommune

Kommuneplan

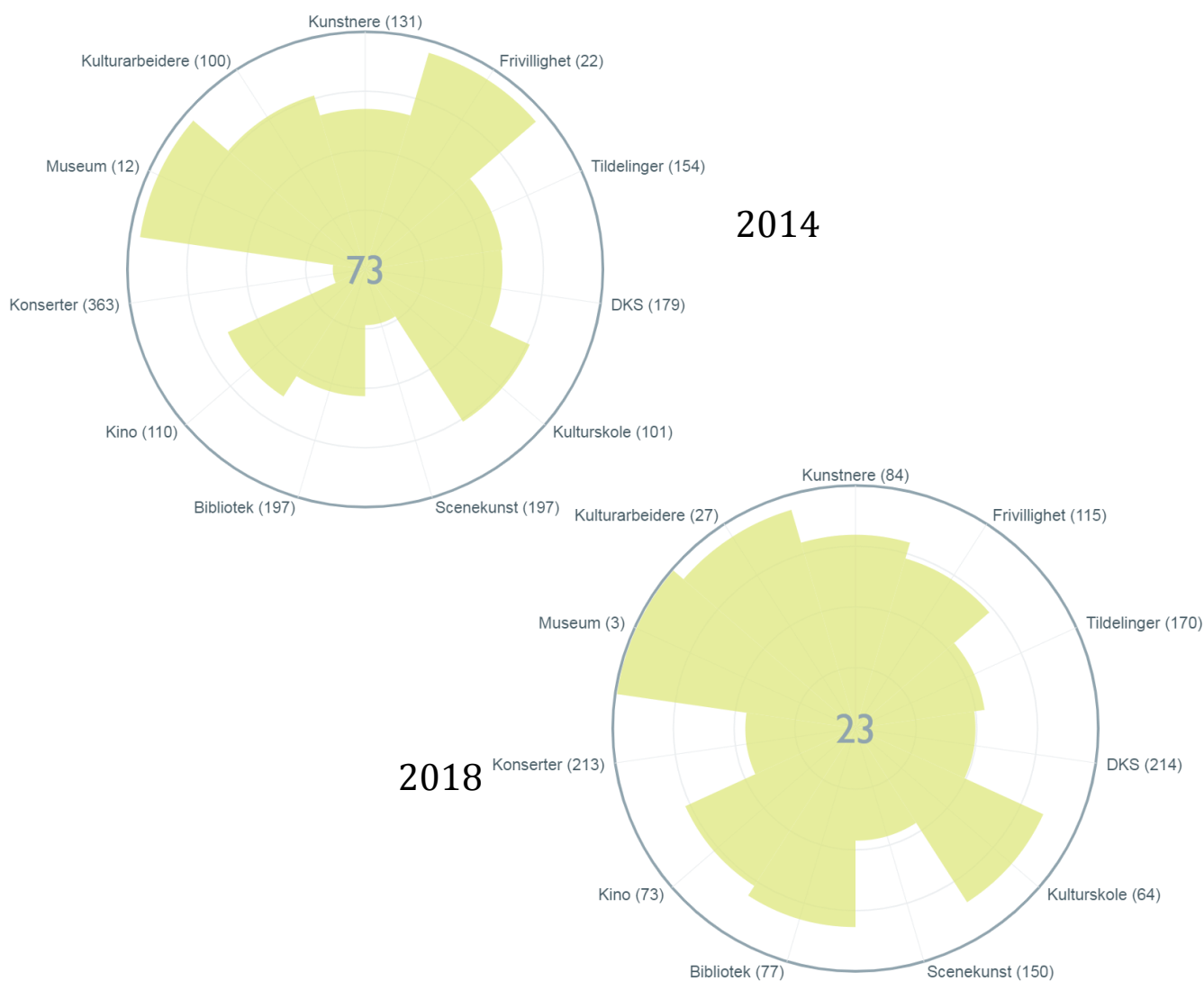
Samfunnsdel med arealstrategier

2017-2029

6 Utviklingstrekk

6.1 De senere års utvikling

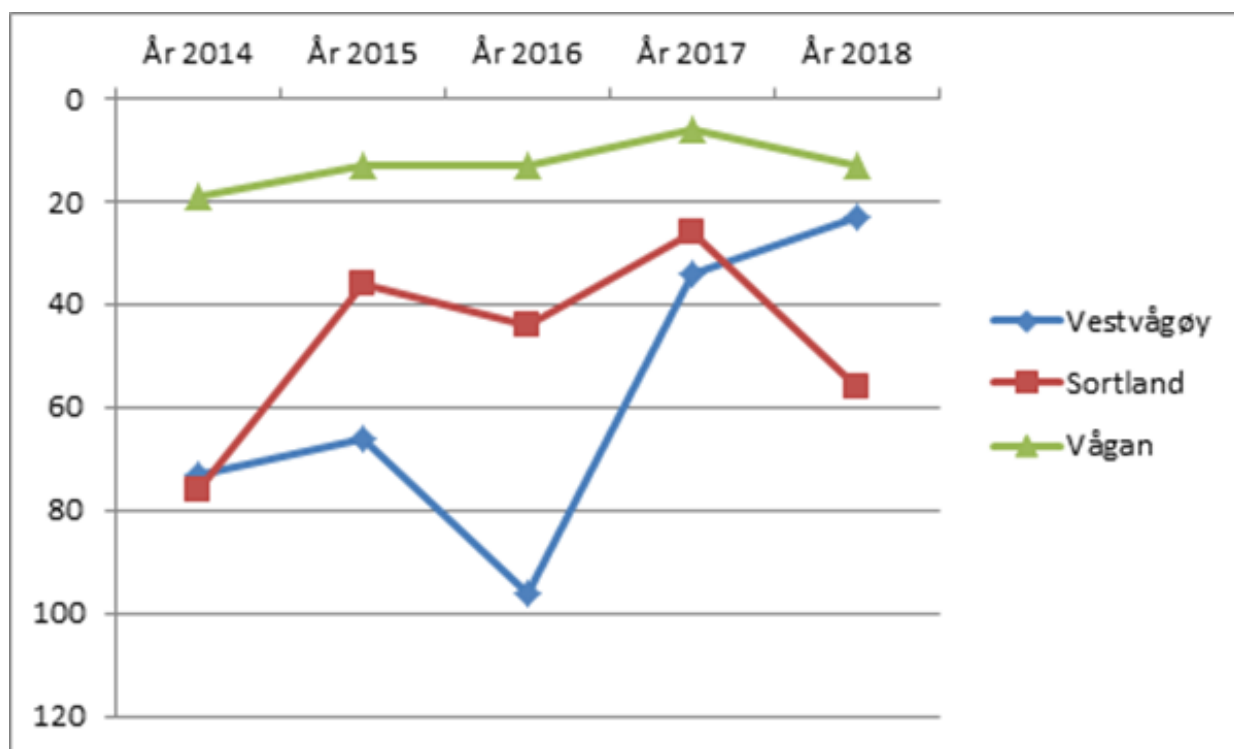
[Norsk kulturindeks](#) er en årlig oversikt over kulturtilbud og kulturaktivitet i norske kommuner, regioner og fylker, utviklet av Telemarksforskning i samarbeid med kommunene og fylkeskommunene. Indeksen er basert på registerdata fra en rekke offentlige etater, interesseorganisasjoner og foreninger. Det første året som en kan finne i kulturindeksen er 2014, og i dette året kom Vestvågøy kommune totalt på 73. plass i «konkurransen om å være Norges beste kulturkommune». I 2018 har Vestvågøy kommune krøpet opp på en 23. plass – noe som må karakteriseres som veldig positivt! Dette fremgår av disse to figurer for hhv. 2014 og 2018, som viser de ferskeste tall:

Av figurene fremgår det også hvilken rangering kommunen har på ulike områder innen kulturfeltet, noe man kan bryte ned på mer detaljert nivå når man bruker indeksen.

For øvrig ligger Vågan kommune på 13. plass og Sortland på 56. plass i 2018, totalt sett.

For hvert år i perioden 2014-18 har totalrangeringen utviklet seg slik i Vestvågøy, Vågan og Sortland:

På basis av dette kan en si at Vestvågøy kommune totalt sett har hatt en positiv utvikling på kulturfeltet de siste år, sammenlignet med andre kommuner. Meieriet kultursenter har nok hatt god effekt, noe vi også ser ved at de kulturtilbud som er lokalisert på Meieriet har steget på rangstigen, særlig biblioteket. Vestvågøy har hele tiden hatt en god rangering på frivilligheten, men de medlemsmessig store aktivitetene kor og korps har hatt en noe større nedgang i Vestvågøy enn landet for øvrig og påvirket rangeringen ditto.

Kulturindeksen gir et bilde på hvordan utviklingen har vært for Vestvågøy de senere år ved å sammenligne med andre kommuner år for år, men man må da ta i betraktning at alle kommunene har utvikling. Det må påpekes at kulturindeksen sier mer om kvantiteten enn kvaliteten på tilbudene. Videre er det stor sannsynlighet for at ikke alle data er rapportert inn til Telemarksforskning. For eksempel burde Vestvågøy ligget atskillig bedre an i rangeringen for scenekunst, tatt i betraktning det betydelige teatermiljøet i Stamsund. Telemarkforskning har opplyst at dette skyldes at de foreløpig «primært henter tall fra institusjonsteatrene (organisert under NTO), og at de har vært i dialog flere ganger med Danse- og teatersentrum, som organiserer de frie gruppene, men deres statistikkinnhenting er veldig tilfeldig».

6.2 Status 2020

6.2.1 Status for de kommunale kulturvirksomhetene

I [Meieriet kultursenter](#) finner man de kommunale kulturvirksomhetene folkebibliotek, kino, kulturskole og fritidsklubb, samt allmenn kultur og arrangementsvirksomhet. De tre førstnevnte scorer jevnt over bra på den generelle kulturindeksen – med resultater (hvis man generaliser

noe) på linje med eller over nordlands- og landsgjennomsnittet. Kommunens fritidsklubb Qltura finner man ikke relevante tall for i [Kulturindeksen](#), og heller ikke for arrangementsvirksomheten. Det nærmeste man kommer er variabelen «Konserter». Her ligger Vestvågøy et stykke under nivået i både Nordland og Norge. Generelt kan man imidlertid si at alle de kommunale kulturvirksomhetene de siste årene har fått bedre fysiske rammevilkår, men det vil ta tid å hente ut hele potensialet som ligger i [Meieriet kultursenter](#).

[Meieriet bibliotek](#) har tilpasset seg det faktum at folkebiblioteket har fått en ny rolle og status i og med [lovendringen fra 2013](#). Her vektlegges bibliotekenes rolle som debatt- og demokratiarena. De fleste bibliotek i Norge har nok opplevd denne endringen som utfordrende. Å ta steget fra å være en «stille bokutlånsstasjon» til å bli både en sosial møteplass og en aktiv og levende debatt- og demokratiarena, stiller store krav både kompetanse- og ressursmessig. Hvis vi ser nærmere på tallene fra Kulturindeksen¹ Antall besøk har skutt i været etter åpningen av Meieriet og ligger over både Nordland og Norge; antall utlån ligger midt mellom snittet i Nordland og Norge; antallet aktive voksne lånerne er over både Nordland og Norge og til slutt ligger antall arrangementer på linje med resten av Nordland.

[Meieriet kino](#) ble i 2018 den best besøkte i Lofoten og Vesterålen målt i antall kinobesøk og forestillinger. Sammenligner vi kinoen med Nordland og Norge ser man at den har en god del flere filmforestillinger. Besøksantallet er noe over nivået i Nordland, men et stykke unna snittet for Norge. Kinoens ansatte har, utover sine kjernefunksjoner, også fått en viktig rolle for å sikre utvidede åpningstider i hele Meieriet kultursenter. Kinoen selger også billetter for øvrige arrangementer på Meieriet.

[Vestvågøy kulturskoles](#) mandat er «å være et lokalt ressurscenter og en samarbeidspartner i grunnopplæringen og i kulturlivet i Vestvågøy. Dette ved å ha et mangfoldig og bredt sammensatt tilbud, både når det gjelder undervisning, formidling og skapende virksomhet» - sitat fra kulturskolens egen [læreplan](#) (2018). Denne lokale læreplanen er basert på den nasjonale rammeplanen «[Mangfold og fordypning](#)» (Norsk kulturskoleråd 2016), som kommunestyret i 2018 vedtok (KS-sak 014/18) å gjøre gjeldende som generell og overordnet del av planverket for Vestvågøy kulturskole. Sentralt i planverket er «breddeprogrammet» (utadrettet virksomhet), «kjerneprogrammet» (vanlig undervisning) og «fordypningsprogrammet» (talentutvikling). Kulturskolen har så langt ikke hatt nok ressurser til prioritere talentutviklingen godt nok. Men kulturskolen har en stabil elevmasse på vel 300 elever og gjør en stor innsats i det frivillige kulturmiljøet, bl.a gjennom dirigenttjenester for kor og korps og i grunnskolen med bl.a. Korps i skolen. Tall fra Kulturindeksen viser at Vestvågøy kulturskole gir en del flere timer (per barn i alderen 6-15 år) enn hva tilfellet er i Nordland og Norge. Det relative antallet kulturskoleelever er også noe over nivået for fylket og landet.

[Qltura fritidsklubb](#) har hele klubblokalet åpent tirsdager og torsdager i tidsrommet kl. 1330-2130. Mandager og onsdager har Qlturakaféen åpnet i tidsrommet kl. 1400-1700. På en vanlig klubbkveld (tirsdag/torsdag) er det mellom 40 og 50 ungdommer (8. klasse og opp til 18 år) innom. Ungdommene som besøker Qltura disse kveldene bruker også hele Meieriet kultursenter til å «henge» – i særdeleshet biblioteket. Videre er det én månedlig helgeaktivitet (f.eks. LAN). I sommerferien gjennomføres det i tillegg ca. 10 aktiviteter, og i høst- og vinterferier er det ut

¹ Videre i dette kapitlet brukes statistikk fra Kulturindeks 2019: Det vil si tallgrunnlag fra 2018. Alle antall/størrelser der vi sammenligner VVK med Nordland/Norge er per innbyggere.

over de vanlige klubbkveldene to ekstra arrangementer. Qltura arrangerer UKM for Lofoten og den årlige Q-festivalen.

Det allmenne kulturarbeidet, som også inkluderer idretten, har ansvaret for å utarbeide og følge opp relevant planverk, administrasjon av spillemidler og kommunale kulturmidler, samt være bindeledd, koordinator og pådriver i samspillet mellom frivilligheten, ildsjeler, næringsaktører og kommunen – hvor man etter hvert tar mål av seg til å bruke en samskapingsmodell. Det antas å ligge et uutnyttet potensial hos private og frivillige kulturaktører. Det vil være viktig å hente ut dette potensialet slik at den brede kulturinnsatsen kan øke. Allment kulturarbeid innebærer også å følge opp det kunstfaglige miljøet i kommunen, skaffe oversikt over og ta vare på kunstverk, attraksjoner og kulturminner, men dette har det så langt vært for liten kapasitet til å prioritere.

En vesentlig del av det økonomiske grunnlaget for kulturarrangementene i kultursenteret skaffes til veie gjennom utleie av lokaler i Meieriet til ikke-kulturelle virksomheter. Når inntektsiden ikke er avklart i årsbudsjett, er det utfordrende å vite hvor mye man kan bruke til artisthonorar, m.m.. De første driftsårene i Meieriet har man derfor vært nødt til å ha en stor andel «sikre» arrangementer – arrangementer der man forventer godt besøk. Dette er isolert sett bra, men det begrenser muligheten til å presentere smalere «kulturelle overraskelser».

6.2.2 Status for andre kulturaktører

I 2018 er Vestvågøy, ifølge kulturindeksen, den tredje beste kommune i Norge når det gjelder museum. Kommunen bruker mindre penger på museum enn gjennomsnittet både i Nordland og Norge, men på variablene «betalende besøkende», «totalt besøk» og «antall utstillinger» ligger vi derimot langt over fylkes- og landsgjennomsnitt. Dette skyldes at [Lofotr vikingmuseum](#) har et høyt besøkstall og en i lands-sammenheng usedvanlig høy grad av egeninntjening. Vestvågøy kommune yter kr 820 000 i årlig tilskudd til Museum Nord.

Det er et stort ønske fra [Kulturminnefondet](#) at alle kommunene i Norge skal utarbeide egne kulturminneplaner, men Vestvågøy kommune har liten kapasitet til å ivareta dette arbeidet.

Vestvågøy har et sterkt og godt teatermiljø, men scorer likevel lavt på kategorien «scenekunst», noe som kan ha med innhenting av tallene å gjøre. Kommunen yter bortimot 1,3 mill kroner årlig til teatervirksomheten i Stamsund: [Figurteateret i Nordland](#), [Teater Nor](#), [Stamsund Teaterfestival](#) og [Eilertsen & Granados](#).

I Vestvågøy har vi en del kunstnere som har sine atelierer og gallerier ulike steder. [Kunstkvarteret i Lofoten](#), beliggende på Haglia, er et fellesatelier for kunstnere som bor og utøver sitt yrke i regionen, eller som kommer som gjestekunstnere til stedet. Kommunen har liten administrativ kapasitet til å tilrettelegge for dette kulturuttrykket, samt skaffe oversikt over kommunens egne kunstverk.

Ifølge kulturindeksen har Vestvågøy kommune jevnt over et sterkt og aktivt frivillighetsliv. Men på ett punkt er frivilligheten lavere rangert enn både fylkes- og landsgjennomsnittet, nemlig når det gjelder det å hente ut midler fra den statlige merverdiavgifts-refusjonsordningen. På Vestvågøya er det mange lag og foreninger, som i sum ivaretar mange viktige funksjoner i lokalsamfunnet. De er møteplasser, demokratiskoler, kanaler for påvirkning, arenaer for læring,

fungerer som "vaktbikkjer", skaper engasjement, identitet og tilhørighet, bidrar til et godt oppvekstmiljø, leverer velferdstjenester og beredskap, styrker folkehelsen og skaper aktiviteter. Den frivillige innsatsen representerer også høy økonomisk verdiskapning. Kommunen yter årlig kulturmidler til frivilligheten på normalt kr 650 000 i året, men er i 2020 redusert til kr 380 000. I tillegg er det leieavtaler og engangsstøtte ved investering knyttet idrettsanlegg, subsidiering av hall-leie for barn og unge og andre støtteordninger.

6.2.3 Status for samarbeid og samskaping i kulturlivet

Samarbeid i kulturlivet har alltid vært viktig, og det er ikke blitt mindre viktig de senere år. Som tidligere nevnt har det nye begrepet «samskaping» kommet inn den senere tid. I tråd med dette deltar kulturenheten i et nordisk-baltisk prosjekt [CO-OP](#) (2018-2020) med samskaping i kulturfeltet som tema. Lokalt har et bredt spekter av kulturaktører deltatt i workshop og kurs tilknyttet prosjektet. Siktemålet er at samskaping skal praktiseres mer i kulturlivet i Vestvågøy.

6.2.4 Status for samarbeidet med andre felt

Det er avgjørende for bærekraft og folkehelse at de ulike felt samarbeider, noe som må gjenspeiles i alle fire kommunedelplaner; næring, oppvekst, helse/omsorg og kultur. Kultur kan f.eks. bidra med forebygging av ensomhet blant eldre og utenforskap blant barn og unge i lavinntektsfamilier.

Med oppvekstsektoren samarbeider kulturen om Den kulturelle skolesekken i skolene, Korps i skolen, samt presentasjon av filmer. I dette samarbeidspunktet er det satt stort fokus på inkludering og barnefattigdom. Qltura samarbeider med hele det lokale hjelpeapparatet og politiet om forebygging. Med helse og omsorgssektoren og næringssektoren er det samarbeid ved at kulturskolen spiller på hhv. sykehjem og eldredag og arrangementer i næringslivet. Samskaping om å få til gode møtepunkter og arrangementer kan også være sektorovergripende. Innholdet i Høstvekkja har karakter av å være et samskapende samarbeid mellom frivilligheten (IL Blest), næringslivet og kulturenheten.

Meieriet som samarbeidsarena, utgjør en infrastruktur som inviterer til samarbeid, som mange tar utgangspunkt i når de vil samarbeide.

7 Mål og strategier

7.1 Innledning: Visjon, mål og strategier

[Kommuneplanens samfunnsdel](#) legger føringer for samfunnsutviklingen som skal finne sted frem mot 2030, og danner grunnlaget som KDP kultur bygger på. Kommuneplanens visjon/ambisjon er: «Midt i Lofoten har vi robuste unga, god livskvalitet for alle og alt kan være mulig! – Stolt Lofoting». Målsettingene og strategiene som følger av visjonen i samfunnsdelen viser at kulturfeltet er tiltenkt en sentral rolle på alle kommunens satsningsområder – det være seg stedsutvikling, attraktivitet, barn og unges oppvekst, folkehelse og livskvalitet, samt kreativitet og nyskaping.

7.2 Visjon

Som følge av kulturens tverrsektorielle og sentrale rolle i kommuneplanens samfunnsdel velges følgende visjon for Vestvågøys kulturplan:

Kultur for alle – hele livet

Visjonen er også forankret i både [kulturlovens formålsparagraf](#) og de nasjonale kulturpolitiske målsettingene skissert i [Stortingsmelding 8; «Kulturens kraft» \(2018-19\)](#).

7.3 Mål

På veien mot å oppfylle visjonen velges fire hovedmål:

Mål 1:

Alle har mulighet til å skape, delta i og oppleve kultur som engasjerer, inkluderer, bidrar til meningsfulle liv, fremmer folkehelse og gir trygge oppvekstsvilkår.

Mål 2:

Kulturarrangementer og -produksjoner er nyskapende, viser bredden i kulturfeltet og holder høy kvalitet.

Mål 3:

Vestvågøy har gode og uavhengige møteplasser som tilrettelegger for kunnskapsformidling, integrering og offentlig samtale og debatt.

Mål 4:

Kultur er en integrert del av stedsutviklingen i Vestvågøy.

7.4 Strategier for å nå målene

Både visjonen og de fire hovedmålene er ambisiøse. Skal vi lykkes med å nå dem vil det være nødvendig å ha gode og tydelige strategiske føringer å jobbe ut fra. Dette er de valgte strategiene som skal benyttes for å realisere hvert av de overordnede målene.

7.4.1 Strategier knyttet til mål 1

Slik vil vi ha det (mål)	Slik gjør vi det (strategi)
Alle i Vestvågøy skal ha mulighet til å skape, delta i og oppleve kultur som engasjerer, inkluderer, bidrar til meningsfulle liv, fremmer folkehelse og gir trygge oppvekstvilkår	a: Kommunen skal aktivt jobbe for at alle skal få mulighet og lyst til å delta på kulturaktiviteter
	b: Kommunen skal gjennom sin kultursatsing «åpne dørene til noe folk ikke visste fantes».
	c: Kommunen skal være en aktiv formidler av kultur og aktivitetstilbud; gjerne i samarbeid med andre aktører – profesjonelle og/eller frivillige.
	d: Kommunens kulturtilbud skal i innhold og form være inkluderende og helsefremmende

Strategi 1a:

Kommunen skal aktivt jobbe for at alle skal få mulighet og lyst til å delta på kulturaktiviteter

I tillegg til forankringen i nasjonalt plan- og lovverk, er retten til å delta i kulturlivet forankret både i [FNs menneskerettigheter](#) og [barnekonvensjon](#). Det er derfor viktig at kommunen klarer å ta en aktiv rolle i arbeidet med å bygge ned barrierer som kan hindre aktiv deltakelse i kulturlivet. Kommunen må derfor bidra konkret til at alle kulturelle møteplasser, verksteder og arrangementer er åpne og inkluderende for alle innbyggerne i kommunen – uavhengig av kjønn, alder, etnisitet, religion og økonomi. Det bør i særlig grad vektlegges at barn og unge gis reelle muligheter til å delta aktivt i kulturaktiviteter. Generelt bør det jobbes systematisk for å innhente informasjon og kunnskap om både publikums og deltakeres behov, utfordringer, ønsker og forventninger, slik at disse ligger til grunn for flere av kulturaktivitetene som skapes. En aktiv og strategisk markedsføring av alle kommunale kulturaktiviteter vil være en forutsetning for å lykkes med strategien.

Strategi 1b:

Kommunen skal gjennom sin kultursatsing «åpne dørene til noe folk ikke visste fantes».

I [regjeringens siste kulturmelding](#) heter det at «Kulturlivet er ein arena for ytringar som er med på å myndiggjere enkeltmenneske som aktive borgarar. Kunnskap om kunst og kultur kan lære oss å sjå at ytringar kan vere forskjellige, både når det gjeld form og innhald, og at den enkelte kan oppfatte og tolke ytringar ulikt. Slik kan kulturlivet medverke til å byggje menneske som er trygge og opplever meistring, gjennom å ytre seg og delta aktivt i samfunnet» (side 79). Dette dannelsesperspektivet må også legges til grunn for den kommunale kultursatsingen, og bør gjenspeile seg i de arrangementene som blant annet Meieriet kultursenter gjennomfører. Det er et klart mål å jevnlig presentere artister, konsepter og kunst- og kulturuttrykk som overrasker, provoserer, begeistrer og skaper både undring og ettertanke. En aktiv og strategisk markedsføring av alle kommunale kulturaktiviteter vil være en forutsetning for å lykkes med strategien.

Strategi 1c:

Kommunen skal være en aktiv formidler av kultur og aktivitetstilbud; gjerne i samarbeid med andre aktører – profesjonelle og/eller frivillige.

Kommunen skal inngå i samskaping, der frivillige, profesjonelle og kommunen sammen skaper kultur fra grunnen av på likeverdige vilkår, slik at det stimuleres til nyskaping på kulturfeltet. For å kunne fylle rollen som kreves i en slik samhandlingsmodell, bør kommunen aktivt søke

internasjonalt samarbeid. Også her vil en aktiv og strategisk markedsføring av alle kommunale kulturaktiviteter/-arrangementer vil være en forutsetning for å lykkes med strategien.

Strategi 1d:

Kommunens kulturtilbud skal i innhold og form være inkluderende og helsefremmende

(Foto: Meieriet bibliotek)

Det er en klar sammenheng mellom kulturkonsum og folkehelse. Dette betyr at kommunen bør jobbe målrettet for å stimulere alle til å bli aktive «brukere» av kulturtilbudene i kommunen. Videre skal det arbeides aktivt for at alle kulturtilbud for barn og unge i Vestvågøy alltid skal gi deltakerne en god mestringsfølelse. Dette gjelder kulturtilbud i kommunal regi, men også de som skapes av frivilligheten og private. Det bør også være en prioritert oppgave å satse på kulturarrangementer som gir den enkelte mulighet til selv å delta og bidra aktivt.

7.4.2 Strategier knyttet til mål 2

Slik vil vi ha det (mål)	Slik gjør vi det (strategi)
Kulturarrangementer og -produksjoner i Vestvågøy skal være nyskapende, vise bredden i kulturfeltet og holde høy kvalitet.	a: Meieriet kultursenters program skal vektlegge både kvalitet, nyskaping og breddeinnhold og så langt som mulig forsøke å gi folk både det de vil ha og det de ikke visste de likte.
	b: Det bør legges til rette for en tettere kobling mellom kulturaktørene – profesjonelle, amatører, kommunale, ildsjeler, m.fl. – i kommunen.
	c: Gjennom forutsigbare rammevilkår og aktive tiltak skal kommunen bidra til å opprettholde og videreutvikle eksisterende profesjonelle kulturinstitusjoner og det frivillige kulturlivet.

Strategi 2a:

Meieriet kultursenters program skal vektlegge både kvalitet, nyskaping og breddeinnhold og så langt som mulig forsøke å gi folk både det de vil ha og det de ikke visste de likte.

Arrangementer i Meieriet kultursenter skal være en blanding av egenproduksjoner, innkjøpte forestillinger, lokale lag og foreningers arrangementer og produksjoner i regi av både lokale og eksterne arrangører. Både når det gjelder husets egenproduksjoner og lokale lag og foreningers virksomhet i huset bør Meieriet i større grad legge an en samskapende strategi. Dette vil kunne bidra til større dynamikk, kvalitet og kreativitet i arbeidet med å skape nye arrangementer, samt støtte opp om utviklingen av talenter i regionen og lokalt på Meieriet. Når det gjelder de innkjøpte forestillingene skal disse – i tillegg til å presentere «kjente og kjære artister» – også presentere «smalere» og mer ukjente artister. Generelt bør Meieriet kultursenter kontinuerlig

evaluere egen virksomhet for å skaffe seg tilstrekkelig kunnskap om publikums ønsker, behov og utfordringer – og bruke dette som utgangspunkt for både intern kompetanseutvikling og utviklingen av kulturprogram. Det er et mål at alle Meieriet kultursenters arrangementer alltid skal presenteres og formidles i en ramme som gir publikum en meropplevelse.

Strategi 2b:

Det bør legges til rette for en tettere kobling mellom kulturaktørene – profesjonelle, amatører, kommunale, ildsjeler, m.fl. – i kommunen.

I planarbeidet har vi mottatt flere innspill om at samarbeidet mellom kulturaktørene i kommunen bør samhandle på en bedre og mer systematisk måte.

Strategi 2c:

Gjennom forutsigbare rammevilkår og aktive tiltak skal kommunen bidra til å opprettholde og videreutvikle eksisterende profesjonelle kulturinstitusjoner og det frivillige kulturlivet.

Økonomisk forutsigbarhet og langsiktige perspektiver er avgjørende for å sikre kvalitet i de sentrale kulturinstitusjoner lokalisert i Vestvågøy. Kommunen bør derfor tilstrebe en aktiv rolle for å sikre kulturinstitusjonene forutsigbare og gode nok rammevilkår. Samarbeidet mellom kommune og eksterne kulturinstitusjoner må baseres på formelle og gjensidig forpliktende avtaler.

7.4.3 Strategier knyttet til mål 3

Slik vil vi ha det (mål)	Slik gjør vi det (strategi)
Vestvågøy skal ha gode og uavhengige møteplasser som tilrettelegger for integrering, kunnskapsformidling og offentlig samtale og debatt.	a: Vektlegge integrerings- og mestringsperspektivet i arbeidet med sosiale og kulturelle møteplasser for barn og unge.
	b: Tilstrebe at møteplassene i kommunen har god infrastruktur og er tilgjengelige for alle.
	c: Kommunen skal aktivt legge til rette for at borgerne bruker møteplasser til å diskutere aktuelle samfunnstema.

Strategi 3a:

Vektlegge integrerings- og mestringsperspektivet i arbeidet med sosiale og kulturelle møteplasser for barn og unge.

I [Utfordringsdokumentet 2019](#) påpekes det at «[k]ultur [ofte] omtales som «limet i samfunnet» – noe som knytter oss sammen gjennom møteplasser som kan gi felles opplevelser, felles nettverk og felles deltakelse/utøvelse» (side 33-34). Etter åpningen i 2017 har Meieriet kultursenter etablert seg som kommunens mest sentrale kulturelle og sosiale møteplass. Stedet brukes av alle aldersgrupper, og i særdeleshet av barn og unge. I planperioden vil det være viktig å utnytte det potensiale for forebygging og tidlig innsats som ligger i dette faktum, slik at vi som samfunn i større grad kan bidra til at barn og unge opplever mestring, tilhørighet, deltakelse og opplevelse av mening.

Strategi 3b:

Tilstrebe at møteplassene i kommunen har god infrastruktur og er tilgjengelige for alle.

Det bør arbeides for å videreutvikle og tilpasse Meieriet som et bygg med flere møteplasser – i takt med samfunnets behov og ønsker, samtidig som man tilrettelegger for møteplasser andre steder i kommunen. Generelt bør arbeidet med å synliggjøre de ulike møteplassene vi har i Vestvågøy styrkes.

Strategi 3c:

Kommunen skal aktivt legge til rette for at borgerne bruker møteplasser til å diskutere aktuelle samfunnstema.

I stordatarapporten [«Polarisert samfunn, eliter under press» laget av Zynk for KS i 2018](#), identifiseres det flere hovedtrender i samfunnsutviklingen de neste fem år. To av disse sentrale trendene antas å være at polarisering og elitemotstand vil øke, samt at man vil se en svekkelse av statene og sterkere konflikter mellom dem. På lokalpolitisk plan påpeker rapporten at:

(Kristin Beyer Granhus fra Meieriet bibliotek i samtale med Peder Kjøs, Maria Kjos Fonn og Birger Emanuelsen – foto: Meieriet bibliotek)

«Lokaldemokratiske institusjoner er omkranset av mye negativ omtale, særlig gjelder dette bystyrrer, byråd, fylkesting og fylkesråd. Men våre data bør kontrasteres med innbyggerundersøkelsen som viser at nordmenn fremdeles har brukbart stor tillit til politikere. Vår modell forventer at politiske saker knyttet til sysselsetting og næringsutvikling blir viktigere i politiske debatter i kommunene [i] årene som kommer, det samme gjør saker knyttet til skatt, helse, klima og skole. Forventningene til at folk flest skal inkluderes kommer til å øke i perioden [..]» (side 6 – vår understrekning). Rapporten konkluderer videre med at funnene «indikerer [et] potensiale for å styrke arbeidet med innbyggerinvolvering» (side 63).

I lys av ovenstående blir det viktig at Vestvågøy tar klare og tydelige initiativ for å skape levende demokratiske debatter rundt om på de forskjellige møteplassene i kommunen. Meieriet bibliotek vil, i kraft av folkebibliotekets formålsparagraf, få en sentral rolle i denne satsingen, men det vil være en avgjørende suksessfaktor at hele kommuneorganisasjonen og lokalpolitikere involveres i og tar eierskap til denne strategien.

7.4.4 Strategier knyttet til mål 4

Slik vil vi ha det (mål)	Slik gjør vi det (strategi)
Kultur skal være en integrert del av stedsutviklingen i Vestvågøy.	a: Jobbe aktivt for at det enkelte steds kulturelle fortrinn og kulturarv videreutvikles, styrkes og synliggjøres for omverdenen.
	b: Kommunen må utvikle og skape et kulturtilbud som samlet sett er attraktivt for tilflyttere og besøkende.

Strategi 4a:

Jobbe aktivt for at det enkelte steds kulturelle fortrinn og kulturarv videreutvikles, styrkes og synliggjøres for omverdenen.

I kommuneplanens samfunnsdel slås følgende fast: «På Vestvågøy har vi en sterk region- og handelsby, gode bygder og aktive tettsteder. Dette er lokalsamfunnet vårt, der nærområde, familie og sosialt miljø er de viktigste arenaene i hverdagslivet vårt. Gode lokalsamfunn har stor betydning for psykiske helse og livskvalitet» (side 11). Med dette som bakteppe bør kommunen jobbe aktivt for at hvert steds kulturelle fortrinn og kulturarv videreutvikles og synliggjøres. Ikke for å øke forskjeller og motsetninger mellom innbyggerne fra de respektive stedene, men for at hver og en kan oppleve å være en «Stolt Lofoting» uansett hvor på Vestvågøya en måtte bo. Et slikt stedsutviklingsperspektiv – der man både vektlegger Lofotidentiteten og det enkelte steds identitet – vil være komplisert, og alle kommunale aktører som bidrar i arbeidet bør ha nødvendig kompetanse samt være godt koordinert. Kommunen bør både satse aktivt på å videreutvikle de kulturbaserte næringer rundt om på øya, samt finne og synliggjøre lokale «kulturbærere» og legge til rette for kunnskapsdeling/-formidling.

Strategi 4b:

Kommunen må utvikle og skape et kulturtilbud som samlet sett er attraktivt for tilflyttere og besøkende.

I tillegg til momentene nevnt i strategi 4a, vil et hovedelement i denne strategien være å ytterligere bygge opp og styrke Meieriet kultursenters profil og merkevare på en slik måte at alle kan kjenne tilhørighet til og stolthet av kommunen. Videre vil det være viktig å sikre grunnlag for langsiktig videreutvikling av eksisterende kulturinstitusjoner i kommunen; både teatermiljøet i Stamsund, Vikingmuseet på Borg og Kunstkvarteret i Haglia. Sikring av gode rammevilkår for frivillige lag og foreninger samt lokale arrangører innenfor kultursektoren, vil være den siste byggesteinen i å samlet sett skape et attraktivt kulturtilbud.

8 Oppfølging og evaluering

Oppfølgingen av Kommunedelplan kultur handler mye om nye måter å tenke og handle på. Dette skal gjenspeiles i den **fireårige handlingsplanen**, der mål og strategier i kommunedelplanen blir omsatt i tiltak. Prioritering av tiltakene skjer i handlingsplanen, med **budsjett** og **økonomiplan** hvert år. For å lykkes med å skape og tilrettelegge for kulturell aktivitet, er det en forutsetning at prosessen med utarbeidelse av handlingsplanen er systematisk og koordinert.

Rådmannen vil legge til rette for at KDP kultur implementeres i hele organisasjonen.

Det må være et sterkt fokus på evaluering, og å lære av erfaringene. Systematisk evaluering av tjenestene skal gjøres gjennom både målbare og ikke-målbare resultater.

- Målbare indikatorer kan være regnskapstall, SSB-statistikk, interne og eksterne analyser av undersøkelser
- Ikke – målbare resultater vil være kvalitativ informasjon fra innbyggere, kulturaktører og ansatte

Kommunedelplan kultur skal revideres hvert fjerde år.